

Nick Brokhausen

Výsadek v džungli

Tajné operace speciálních jednotek ve vietnamské válce

OMNIBOOKS

Výsadek v džungli

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

OMNIBOOKS

Nick Brokhausen

Výsadek v džungli – e-kniha

Copyright © Omnibooks, 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Copyright © Casemate Publishers, Nick Brokhausen, 2018

Translation © 2019 Daniel Dominik

ISBN 978-80-882-7422-3 tištěná kniha

ISBN 978-80-882-7423-0 ePub

ISBN 978-80-882-7424-7 Mobi

ISBN 978-80-882-7425-4 PDF

Nick Brokhausen

Výsadek v džungli

Tajné operace speciálních jednotek
ve vietnamské válce

OMNIBOOKS

2019

AUTOROVA POZNÁMKA

Tato kniha je první ze dvou detailně popisujících akce a zkušenosti malých skupin Američanů a jejich domorodých spojenců, které byly během války ve Vietnamské republice páteří pozemního průzkumu.

Jednotka, která je zde popsána, byla součástí MACV-SOG (Studijní a pozorovací skupina vojenské pomoci velení ve Vietnamu), jak se ne-nápadně nazývala. Malé průzkumné roty, které byly centrem aktivity, prováděly během osmi let své existence některé z těch nejdůležitějších misí války. Původně se koncipovaly jako jednotky schopné proniknout do srdce oblastí kontrolovaných severními Vietnamci jak v Kambodži, tak v Laosu, a v pár dalších raději neuvedených místech.

Během té doby v nich nebylo nikdy víc než třicet Američanů, a přesto byly nejlepším zdrojem informací o nepřátelských pozicích, a pro americkou armádu byly klíčové svou schopností dovést válku k nepříteli jak vzduchem, tak po zemi. Toho se dosahovalo použitím nových a inovativních technologií, ale také to hodně záviselo na schopnostech jednotlivých členů týmů používat taktiky tak staré, jako ty z francouzských a indiánských válek.

Během tohoto procesu dosáhly tyto malé jednotky úžasného rekordu a v historii americké armády se staly nejvíce vyznamenanými za statečnost. Ale stálo to hroznou cenou; počet zraněných a padlých v akci znamenal, že se životnost jejich členů počítala v řádu pár měsíců. Ty mise se dnes zdají být sebevražedné. Stejně tak vypadaly v roce 1970, ale přesto na ně tito muži chodili den za dnem se svými domorodými spojenci, mezi nimiž byli příslušníci kmene Montagnardů, Vietnamci a čínští Nungové, a čelili těmto výzvám s odvahou a odhodláním.

Po pádu Vietnamské republiky trpěli přeživší domorodci perzekuci a v některých případech masovým popravám. Centrální vláda pronásleduje menšinu Montagnardů i dnes tím, že jim bere jejich tradiční způsob života společně se zdroji jejich rodného kraje v horách Vietnamu

a Laosu. Zdá se, že komunistický režim je odhodlaný tyto skvělé lidi vyhladit.

Za jejich oddanost naší věci a všem zásadám, které považujeme za svaté, byli opuštěni kvůli politickým kompromisům, a kromě několika spolehlivých spojenců v této zemi, představovaných veterány speciálních jednotek, se stali dalšími oběťmi tyranie. Hrozná cena za jejich věrnost a oddanost službě nebude nikdy splacena.

Tito veteráni CCN (Command & Control North – největší složka MACV-SOG) představují různorodé skupiny. Někteří se vrátili domů a dělali to, co válku za válkou dělali naši předkové dříve. Začali tam, kde opustili své životy, stali se běžnými občany a pokračovali ve svých životech mimo armádu. Jiní pokračovali dál spolu a od té doby si vedli ve válkách a dalších konfliktech se ctí a odvahou. Další se dostali do mocných a vlivných pozic a jiní se stali základem americké společnosti. Průměrnými muži s rodinami, dětmi, hypotékami, láskami a obavami z prostého bytí.

Jiní takové štěstí neměli. Někteří hledali útěchu v láhvi a utápěli se v závislosti, aby otupili bolest z toho, že přežili, a zacelili hrozivé jizvy, které válka zanechává na naší duši. Další hledali útěchu v izolaci stranou od nároků společnosti. Ti jsou stále našimi oběťmi a jako bratři jsme s nimi stále v kontaktu, protože my jsme jediní, kdo jim opravdu rozumí.

Většina z nás kvůli věku a neúprosnému životu ztratila tu štíhlou tvrdost, kterou vám dá boj. Ale máme řadu společných znaků. Jsme šťastní každý den, že jsme naživu, protože to je dar, ne zátěž. Milujeme tuto zemi s vášní podobnou náboženskému zápalu. Přesto jsme občas zklamaní, jak zvláštní zájmové skupiny zneužívají systém s využíváním svobod, za které jsme se svými kámoši platili krví. Stále máme odpor k tyranům a povýšencům, které zajímá moc a peníze víc než to, co je správné a spravedlivé.

Existují nespočetné historky o lidech, kteří nás mylně považovali jen za bandu starých lidí, které mohou oblafnout nebo zastrážit. Přežili jsme válku díky naprosté útočnosti a vražedné účinnosti a některé věci se časem nezměkčí.

Jsme a vždy budeme bratry spojenými válkou a čistou láskou jeden k druhému, kterou mohou pochopit jen bojovní veteráni. Tito muži jsou mí vrstevníci a já jsem velice hrdý, že jsem jedním z nich.

V nedávné minulosti jsem měl to potěšení pracovat s novou generací

vojáků speciálních jednotek, jak důstojníků, tak řadových mužů. Tato země právě teď začíná vidět, co jsou tito jedineční muži schopní dokázat tváří v tvář nepřízní osudu. Nestačí jen říct, že jsme na ně hrdí. Pro nás, vojáky speciálních jednotek, je to způsob života, ne popis práce, a tento kodex chování ilustrují dnešní speciální jednotky.

Tato kniha je i holdem mým vrstevníkům. Nenapsal jsem ji jako „velký americký román“, ani proto, aby měli čtenáři dojem, že jsme byli giganti, rozsévající na bojišti smrt. Měli jsme své slabosti a rozhodně jsme měli své obavy. Všichni máme duchy, kteří nás tak či onak pronásledují, a jsem si jistý, že i výčitky, že jsme nebyli lepšími lidmi. Doufám, že to čtenáři umožní pohled do minulosti. Věřím, že mu to předá neuvěřitelnou sílu a k přežití potřebný krutý humor. Ale ze všeho nejvíc doufám, že čtenář odejde s pocitem, jak jsme šťastní, že můžeme předvést schopnosti našeho mládí. Jsem hrdý, že jsem členem toho nemytého, rouhavého, kmenového bratrstva, majícího radost, že je naživu.

PŘEDMLUVA

Znovu sním. Víím, že sním, protože vidím zalesněné svahy a kopce obklopující jezero. Vidím sluneční světlo tančící na vlnách, cítím tak jiskřivý a čistý vzduch, a cítím osvěžující vánek na přídi lodi. Ale víím, že je to iluze. Realita je šedivá mlha, protrhávající se v části mého podvědomí jako hlas ve větru. Odolávám tomu, protože nechci jít.

Chci zůstat zde, je to tak mírumilovné místo, tak vzdálené, že patří jinému místu nebo vzpomínkám někoho jiného. Chci zůstat tady, protože tu není krev a smrt, jen slunce a vody jezera, které mírně houpají lodí. Je to tak nádherné a klidné - tohle je domov. Obklopuje mě to jako teplé objetí. Ale nemůžu zůstat. Tuším, že mě probudí něco hrozného. Bojuji s probouzením a do středu pozornosti se vrací jezero, loď, a pocit domova. To dokážu. Dokážu se přinutit zůstat a vklouznout zpět do snu.

Nejsem tu sám; je tu se mnou můj bráška. Je to dobrý pocit. Má na sobě tu žlutou pláštěnku, kterou moje máma nenáviděla, protože v ní vypadal jako otrhanec. Je o dvě čísla větší než on, ale nosí ji vždy, ať je chladno nebo horko. Je to jeho šťastná bunda. Vždy v ní chytá ryby.

Na hlavě má vybledlou zelenou baseballovou čepici, výsledek příliš mnoha dnů na slunci za zadním oknem tátova auta. Také ji vždy nosí. Dokonce i na kilometr i víc může každý na první pohled říct, že je to podle těchto dvou věcí Ron.

Naklání se z přídě zády ke mně a ramena se mu chvějí, jako kdyby vzlykal. Natahuji se, abych mu zatřásl ramenem a uklidnil ho, a pokusil se zjistit důvod jeho zármutku. Když se natahuji vpřed, všímám si, že mám ruku a rukáv trička zakrvavené. Proč krvácím? Řízl jsem se při krájení návnady? Rukou se dotýkám jeho ramene a třesu jím; zanechává tam krvavou skvrnu. Stále vzlyká a slyším ho sténat. Jsem teď vystrašený. Nechci ho ranit; je to můj bráška. Čepici má pevně nasazenou na jednu stranu a je na ní tmavá skvrna. Otáčí se.

Tohle není můj mladší bráška. Je to Vietnamec a vypadá hrozně. Hlavu má rozseknutou jako meloun a na levé straně mu visí z očního důlku oční bulva. Natahuji se a strhávám mu bráškovu čepici z hlavy. Teď vidím to hrozné zranění zřetelněji. Otevřelo mu lebku a já hledím na odkrytý mozek. Dívá se na mne zdravým okem plným smutku. A já zjišťuji, že toho chlapce znám. Je stejně starý jako můj malý bráška, asi šestnáct let. Zním ho, protože jsem ho zabil. Vzal jsem polní lopatku a rozsekl mu hlavu skoro napůl. Chci ho znovu zabít, protože mě děsí, a chci z něj servat bráškovu oblečení, aby ho nemohl znesvětit, jako by jeho nošení bylo nějakou předzvěstí nebezpečí mému bráškovu i mně. Hledí na mne vyčítavě. Vzal jsem mu budoucnost a jeho sny. Navždy jsem si vzal sluneční svit a vůni vánku.

Pamatuji si, jak ten granát vybuchl přímo vedle mne. Srazil mě ze svahu dolů přímo na něj a další dva. Měl AK, typ 56. Já měl jen tu polní lopatku, kterou jsem se zoufale zakopával. Zabil jsem ho ze zvířecího strachu z nebezpečí. Po první ráně zaječel jako dítě. Praštil jsem ho znovu, abych utál jeho ječení, protože bylo jako nůž zabodávající se do mého zdravého rozumu.

Otáčí se ke mně a chytá mě za ruku. Je tak chladná, že až pálí. Snažím se odtáhnout, ale drží mě ocelovým stiskem, takže se nemohu uvolnit. Přestal sténat, dívá se na mne a zmrazuje mě svým jedním zdravým okem. Na rozdíl od hrůz v jeho tváři je tak klidné, že jsem jím uchvácen. Je tmavé a bez hloubky, jako žraločí, ale jaksi téměř teplé. Věčné. Otáčí se, vystupuje ze zádi lodi a společně padáme do tmavých vod jezera. Teď nechci uniknout. Tak nějak vím, že tam v té hloubce má pro mne zprávu, kterou musím znát. Nevím proč, ale musím ji znát. Klesáme hlouběji a já vidím slábnoucí světlo a vzdalující se stín trupu lodi.

Nemůžu dýchat a snažím se bojovat s hroživou touhou naplnit si plíce. Víím, že pokud to udělám, určitě do nich vdechnu vodu a utopím se. Při padání do temné vodní propasti mě pálí plíce a stále mě drží ve smrtícím sevření. Uvnitř hořím; bojuji. Nakonec už nemůžu déle zadržovat dech a zalapám v úsilí nabrat si do plic vzduch.

Probírám se zbocenéý potem a třesu se. Cítím napůl úlevu, že se to všechno odehrálo jen ve snu, a hrůzu ze snu samotného. Proč se vrací v mých snech na toto místo, na jediné místo, kde mohu nalézt nějaký klid, nějaký mír? Není to poprvé; přichází často a já se bojím snít o tom, že jsem v bezpečí doma, protože zde na mne bude čekat. Proč

mě nenechá na pokoji? Nadzvedávám pončo, abych pod něj dostal trochu vzduchu, a lehám si na kavalec. Jsem stejně lepkavý jako má postel. Propotil jsem prostěradlo i matraci. Vrávoravě vstávám, stojím tam a třesu se ve tmě. Šmátrám po malém nočním stolku vedle své postele a nacházím pistoli a cigarety. Sahám po podlaze, dokud nenajdu kalhoty. Natahuji si je, balím se do ponča a vycházím. Je horko a hvězdy jsou tak blízko, že se zdá, jako by se člověk mohl natáhnout a dotknout se jich. Cítím vůni moře; je teplá a slaná jako éterické luno přírody.

Zapalují si cigaretu a přitahují si pončo těsněji k tělu, protože je mi i přes horký vzduch chladno. Chvilí tam sedím. Nechci jít spát, aby znovu nepřišel ten sen. Přemýšlím a bezcílně chodím po rotě, dokud nezjistím, že jsem před chatou Yardů. Vzhlížím a ve stínu vidím ohýnek cigarety. Postava postupuje vpřed a já vidím, že je to Bong, starý muž. Je to šaman. Kývá na mne a oba si sedáme na schůdek verandy. Obklopuje mě pronikavý odér oleje na zbraně, vařených ryb, a toho všeho, co rozpoznávám jako montagnardský pach. Vytahuji si další cigaretu a nabízím mu jednu, ale vrtí hlavou a klidně se usmívá. Kouří svůj tabák Yardů balený v hrubém papíře, který používají; někdy ho balí do novin. Tabák je hrubý a čpavý a svým štiplavým ostrým pachem mě bodá do nozder.

Sedíme tam a sledujeme hvězdy a pár komet a jejich plamennou cestu do moře. Vstávám a otvírám dveře do tmavého interiéru. Tuhle noc budu spát tady, kde vždy hledám útočiště poté, co jsem měl špatný sen. Sem se nevrátí. Připraví pro mne houpací síť a budou na mne dohlížet. Je to legrační. Pokaždé, když mám nepříjemný sen, přicházím sem a ten starý muž je venku, jako by věděl, že přijdu, že jsem ztracený a zoufale hledám pomoc. Cítím se starý, ne, víc než to, cítím se starověký, jako bych musel nést nějakou hroznou zátěž. Nevím, jak bych mohl vypustit toho ducha z mého života, nebo proč ho musím nosit s sebou. Ale ten starý muž to ví. Je to můj ostrov, na kterém lpím, abych se neutopil ve strachu a smutku.

Tohle je skutečnost. Já jsem tu, starý muž je zde, a válka je tu. Musím přemýšlet o tom přízraku, o svém Jacobu Marleyovi, který mě straší až k smrti. Musím se vrátit a od začátku se snažit pochopit odkud a jak jsem tuhle cestu začal. Po dokouření cigarety jdeme dovnitř a nacházíme si místo v jedné z houpacích sítí. Spící postavy jsou oněmělé v polosvětle jediné hořící lampy. Když se ukládám do houpací sítě, jedna se vedle mne zavrtí. Je to Thua, ale neprobouzí se. Bong mi uka-

zuje, abych spal, a usazuje se na židli poblíž dveří. Jen tam tak sedí, jako by mě strážil před duchy, abych mohl spát. Ukládám se a začínám usínat. Musím si vzpomenout na začátek své cesty na toto místo. Musím v tom všem nalézt smysl a sejmout to břímě ze své duše.

Kapitola 1

CESTA DO MANDALAJE

Je dusno. Ve chvíli, kdy se otvírají dveře Boeingu 707, jenž dopravil svůj náklad melancholických duší do této bažinaté země chytře maskované jako národ bojující o svou existenci, do mne vráží vedro. Byl to typický vojenský letecký transportní charter s obvyklým chaosem, který začal na odletové základně skladu náhradníků v Oaklandu v Kalifornii.

Přijel jsem o tři dny později, než byl můj nástupní termín, protože jsem dokončoval svou třicetidenní dovolenou před nasazením se všemi těmi náznaky velkých změn. Byl to můj druhý turnus ve vážené Republice Jižní Vietnam a já měl v úmyslu, dokud jsem stále dýchal a měl tu možnost, utratit svůj poslední deseták za uskutečnění veškeré vyšinuté fantazie, jaké jsem byl schopen. V době, kdy jsem se dostal do Oaklandu, jsem v sobě neměl dost tělesných tekutin, abych se pořádně potil. Vracet se do války vypadalo vlastně dost atraktivně. Nechal jsem si dost ze své uniformy (jíž jsem se nevzdal jako známky své náklonnosti), abych se dostal dovnitř přední branou, aniž by mě zjebala „pořádková policie“.

Oakland se od doby korejské války nezměnil. Skladiště plné vystrašených teenagerů s rozkazem jet tam, co viděli v nočních zprávách v televizi. To místo páchlo strachem s velkým „S“. Vešli jste a čekali na letecký transport, přidělený rotě, kde vám jako poddůstojníkovi předali velení nad čtyřiceti až padesáti mladými řadovými vojáky, abyste zajistil, že se dostanou do letadla.

Pár dní jste dohlíželi na kanónenfutr a chtěli jste je sami zabít. Většina těch ubohých parchantů byli pěšáci s pár pro jistotu přiloženými dalšími administrativními nebo technickými týpký. Děcka, která šla do frontových jednotek, se skládala ze dvou typů osobností - tiše rezignovaných a bláznivých macho sráčů. Moc na tom nezáleželo, protože ve

skutečnosti byly oba typy podělané strachy. Nejhůř se dali srovnat ukňouranci, kteří šli dělat technické práce. Pro každý přestupek měli nějakou výmluvu. Po pár uvážlivých náznacích, že bychom je mohli převelet k pěchotě, kňourání ustalo.

Během čekání na let jsem strávil tři dny chozením do poddůstojnického klubu s jakýmsi týpkou od speciálních jednotek a výsadkářů, kteří byli také na svém druhém nebo třetím turnusu. Bojovým zelenáčům jsme se vyhýbali jako moru, pokud jsme nebyli švorc a oni nám nechtěli koupit drinky a nebyli příliš dychtiví slyšet historky z boje. Také jsme si navzájem hlídali záda, aby nám nějaký sráč z administrativy nezměnil rozkazy do 9. pěší divize. Existoval časem osvědčený způsob, jakým pěchota získávala zkušené poddůstojníky. Trochu napálili blbečky, že hledají borce pro speciální jednotky, a přesměřovali je do depa náhradníků, a tak se vyhnuli obvinění z únosu chlápka z přijímacího místa ve Vietnamu.

Přišel den transportu a my nastoupili do letounu TWA nebo jakékoliv jiné společnosti, kterou armádní velitelství leteckých transportů pronajalo. Normální letecká linka s normální letenkou; to bylo během těch opojných dnů, kdy americké letecké společnosti servírovaly slušné jídlo a všechny letušky byly celkem pěkné, energické a nevypadaly jako vaše babičky nebo neměly chování do břicha střeleného rosomáka.

Čtrnáctihodinový let byla nudná dřina nebo chlastačka a záleželo na tom, jestli jste měli peníze nebo ne. Poddůstojníci mohou pít, ale nižší řadové svině měly omezení na dvě až tři piva. Velicím důstojníkem našeho letu je major, kterého znám ještě z dob, kdy byl kapitánem, takže si vyměňujeme lži a sledujeme poručíky, jak se zoufale snaží vzrušit letušky, no, alespoň zaujmout. Hodně štěstí, blbe! Tyto dívky absolvují takovou cestu dvakrát týdně, přivázejí nováčky a odvázejí ty, kdo svůj jednorocní turnus přežili. Slyšely tolik trapných hlášek, že by naplnily řadu encyklopedií. Ale lidské libido je úžasný mechanismus, a je tu neustálý proud nudných trouků, kteří to na ně zkouší. To vše je součástí jejich práce a ony to berou dobře, a při servírování jídel a nápojů se srdečnou elegancí pořád zvládají být malými laskavými bohyněmi aerolinek.

Major jde k nějaké jednotce zvané FANK, což je jakýsi druh speciálního projektu; práce s Kambodžany. Nabízí mi, že mi zařídí převezení. Ale já už s Kambodžany pracoval předtím a velice brzy jsem zjistil, že rychleji než Kambodžané prchá z palby jedině hrdina nasazený

v Saigonu. Ne, to není nic pro mne. Nechci mít kolem sebe válečnický z doby železné z horských kmenů; není to můj oblíbený typ lidí. Zdvořile odmítám a hodiny ubíhají mezi dřmáním a klidným rozhovorem. Začínáme sestupovat do Saigonu, a když se objeví země, všichni nováčci zírají z oken. Venku prší a korálky vody bičují okna; párkrát poskočíme, jsme na zemi a pojíždíme k bránám.

Motory utichají a z interkomu nás v místě určení vesele vítá kapitánův hlas. Po zastavení a vypnutí motorů přichází na palubu podsaditý praporčík s nadváhou a začíná štěkat instrukce; obvyklý seznam toho, co smíme a co nesmíme. Po tomto poutavém úvodu brzy vystupujeme a jdeme pár metrů na shromažďovací místo v terminálu. Po půl hodině čekání v dusném horku se objevuje tlustoch ze základny náhradníků a oficiálně mi nařizuje, abych postavil vojáky do řady. Chvíli se na něj dívám a říkám mu, aby se mi s tou svou tlustou prdelí ztratil z očí, a nechal si to pro sebe. Začíná něco blekotat, ale major mu říká v podstatě to stejné, a ještě dodá komentář o tom, jak by přeložení k frontové jednotce mohlo přispět k jeho objemu v pase. Mašínuje pryč, aby seřval vojíny, a my čekáme, dokud nepřijedou autobusy a nezačnou všechny nakládat na cestu do příjímacího areálu. Kluci jsou všichni vyjevení z exotických vůní a přeplněných ulic nacpaných mopedy a cyklistickou dopravou. Ve stáncích, které lemují silnice, se prodávají všechny možné druhy spotřebního zboží. Hubení asketicky vyhlížející Vietnamci nabízejí vše od oleje WD-40 až po stereo soupravy. Je to kaleidoskop křiklavě namalovaných cedulí a velkého počtu dívek v jasně barevných *ao dais* s výstřihy na boku, vietnamských sukních Suzy Wong.

Pár náhradníků bylo dost rafinovaných, aby si všimli, že ve všech autobusech jsou ozbrojené strážce, a okna jsou zakrytá drátěným pletivem, aby se příslušníkům Vietkongu nebo opilým kovbojům zabránilo v hození granátu do oken. Proplétáme se Saigonem ke kasárnám a vstupnímu místu, kde dostáváme džunglové maskáče a balíčky s dalším oblečením, tropickým vybavením americké armády, jedna sada pro každého, a přidělují nás k jednotkám. Se mnou je další starý voják, Bernie O. Bernie byl v původní letecké útočné jednotce, ze které se nakonec stala mocná 1. divize kavalérie. Byl u armády tak dlouho, že si vypracoval lehkou grácií pohybu zkušeného kapesního zloděje v přeplněném vagónu metra.

Bernie má kulatou irskou tvář, která vypovídá o klidné povaze a užívání přiměřeného množství jemné irské whiskey, která okořeňuje jeho

pohled na svět. Je mu necelých čtyřicet let, kulhá na jednu nohu a má vysokou hodnost rotmistra. Vzhledem k jeho věku by člověk předpokládal, že jde o bývalého nadpraporčíka, který upadl v nemilost a odpracovává si své hříchy, aby mohl odejít do penze, ale tohle není Bernieho případ. Je jednoduchým příkladem člověka, který odešel koncem padesátých let z armády a pokračoval v kariéře podnikáním v tehdy technologicky špičkovém oboru chlazení. Ale špatné místo a ještě horší účetní schopnosti mu ponechaly jedinou bezpečnou možnost - návrat do „Velkého zeleného lůna“. A tak je zde, zpátky v armádě, naprosto nadšen z perspektivy opětovného vojákování, a hlavně daleko od otravných rajónů v kasárnách. Přidejte k tomu jistou vyhlídku rychlejšího postupu v hodnosti a příležitost k troše rozkrádání; no, co víc si může chlápek přát?

Po odpoledním přijímači jsme přiděleni do kasáren a máme osobní volno. Ležím na kavalcí v tranzitních kasárnách, když do dveří vráží Bernie s potěšeným výrazem ve tváři a sítkou plnou vlažných piv Ba Mi Ba v těžkých skleněných půllitrových lahvích. Proti třetinkám dostáváte dvě deci piva navíc s přidaným bonusem, že prázdná nebo plná láhev je perfektním nástrojem na umravňování divných mariňáků nebo námořníků, kteří by si chtěli vyskakovat.

Plácá sebou na protějščí kavalec a šklebí se pokřiveným úsměvem, chytráckým úšklebkem, který Irové za staletí zdokonalili. Vytahuje z tašky dvě láhve a jednu mi podává, pak vyndává sněhový hasicí přístroj, který zřejmě chybí v nějakém držáku na zdi, a hojně jím piva postříká. Voilá! Okamžitě ochlazené pivo. Dlouze a pomalu piji, vychutnávám si ostrou příchut piva a atmosféru vaření, kde se v procesu staření používá formaldehyd. Máte z něj kocovinu, ale je to pořád lepší, než ty pomeje „Black Label“.

„Šel jsem se podívat, jestli jsme už dostali rozkazy,“ začíná Bernie a pak se usměje. Cítím blížící se spiknutí. „Chlapi od pěšáků zvládli sbalit pár těch novejšch kluků a my dostali rozkaz do ‘Big Red One’.“

Vím, že jsme se vyhnuli tragédii, protože má skutečně dobrou náladu. Big Red One je 1. pěší divize. Kdyby nás s našimi hodnostmi přetáhli, skončili bychom jako rotmistři čet. Hrdí příslušníci této divize kladou v přezdívkce své jednotky důraz na poslední slovo „jednička“; ti z nás, kdo k nim nikdy vstoupit nechtějí, kladou důraz na druhé slovo „rudý“. Trpělivě čekám, až přednese svůj mistrovský tah lichocení a pletichaření, který vykonal, aby nás zachránil od osudu horšího než smrt. Dlouze se

napije piva, řihne si a pak pokračuje: „Narazil jsem na jednoho praporčíka, který vede administrativní sekci. V roce 1958 byl se mnou v Německu. Byl jsem jeho rotmistr čety a on byl v nukleární sekci ‘Davy Crockett’. Ovšem dluží mi pár laskavostí, takže mi řekl, že jediný způsob, jak se dostat do Nha Trangu na velitelství skupiny, je buď znát Boha, který tě bude chránit před těmi bandami od pěchoty, nebo se dobrovolně přihlásit do jednotky zvané ‘CCN’.“

Začínám z toho mít hezký pocit. Jasně, ten chlápek, se kterým se bavil, je další Ir, a existuje jediná skupina lidí, která je může překonat v ojebávání druhých, a to jsou právníci. Pokud si to pamatuji správně, systém Davy Crockett bylo zařízení namontované na džípu, které odpalovalo velké střely s průměrem asi třicet centimetrů, které měly taktické nukleární hlavice. V manuálu se v podstatě psalo, abyste zařadili v džípu rychlost, vypálili a pádili pryč, aby byl mezi vámi a cílem horský hřeben. Je zvláštní, že Bernieho praporčík není jen tak nějaký spolučestující, ale zjevně není příliš chytrý.

Navíc, ať už je CCN cokoliv nebo kdekoliv, zřejmě je to cosi, o čem chtěl někdo zachovat mlčení, jinak by to vyslovovali celé. Jednoduché pravidlo v armádě zní, že pokud se něčemu říká jen iniciálami, je to špatný začátek. Měli byste si dělat ještě větší starosti, pokud jsou ty iniciály fakt krátké, protože to naznačuje rychlost, s jakou vyletí vaše prdel do vzduchu.

Teď jsem Bernieho poslal za chlápkem z administrativy, aby zařídil rozkazy pro naše přidělení k 51. SFGA (Special Forces Group Airborne - výsadková skupina speciálních jednotek), což bylo naše původní přidělení, a zavolał do Nha Trangu a sdělil jim, ve kterých kasárnách jsme. Pokud by to nemohl udělat, měl zavolat do „Domu 39“ a nechat si přivolat k telefonu někoho, kdo by nás zachránil ze spárů pěšáků. Proboha, to byly celkem jednoduché instrukce. Podle nich by dokázal postupovat dokonce i Ir. Věděl jsem, že by nás mohli přidělit k „Mike Force“ (jednotka bojující spolu s domorodci). V Mike Force stále potřebovali nové lidi, protože chodili ven, kde byli všichni ti darebáci, a bojovali s nimi. Kromě toho jsem pár těch chlápků znal, a chtěl jsem jít někam, kde jsou lidé, kterým bych mohl důvěřovat.

Začínám se potit, protože říká: „Získal jsem pro nás oba rozkazy do Danangu,“ a po odmlce pokračuje, „a byl jsem schopen také vysvobodit všechny ty nováčky z jejich přidělení k pěchotě. Všichni půjdou s námi.“

Náhle jsem velice znepokojen. Moje varovné zvonky se rozezněly a mé paměťové záznamy se začínají převíjet. Začíná to smrdět jako špatná, hodně špatná zpráva. Je zřejmé, že je to přidělení ke speciálním jednotkám, protože cokoliv, co vás dostane z moci nátlakových divizních band, musí mít vysokou prioritu. Přidejte skutečnost, že se na seznam mohli dostat nováčci, a ten slabý hlásek v mé hlavě křičí velkými červenými písmeny: „Ach, jo!“

Bernie je se sebou očividně spokojený a nechce slyšet, že pokud tohle přidělení dokáže dostat ty kluky ze spárů donucovacích band pečoty, musí mít velkou prioritu. S prioritou přicházejí mizerné operace, spousty lidí, kteří na vás střílejí, vrtulníky a stíhačky padají ze vzduchu, a mraky lidí se vracejí domů s chybějícími částmi těla nebo ve vacích na padlé. To není dobré. Natahuji se, vysvobozuji z tašky další pivo a snižuji jeho teplotu hasicím přístrojem. Bernie stále žvaní o tom, jaké štěstí nás potkalo. Tohle bude skutečné bojové přidělení, nic než bratři ze speciálních jednotek, bla, bla, bla. Začínám mít podezření že O'Reilly v administrativě choval vůči Berniemu nějakou zášť. Možná mu Bernie kdysi dávno šoustal manželku a teď přišel čas odplaty. Vidím ho, jak se kření jako žralok, když píše naše rozkazy. Ave Césare, my, na smrt jdoucí, tě zdravíme.

Vracím se ze země noční můry a Bernie říká: „Ježíši, vypadáš trochu bledě, brácho. Možná bys potřeboval studenou sprchu, aby ses aklimatizoval.“ Točím se ve víru špatných vibrací a náhle zjišťuji, proč Irové od dob, kdy král Jindřich vymlátil duši z francouzské šlechty v bitvě u Agincourtu, končí pokaždé ve frontové jednotce. Je to evidentně genetická záležitost, která je přitahuje k hlasitým zvukům a křiku. Patrně si myslí, že je to budíček, tedy spousta chlastu zdarma, takže se do toho pojďme zapojit.

Je tak horko, že se začínám tavit, ale z piva mám příjemný pocit. No, dost příjemný na to, abych Bernieho neuškrtil. Dívám se na něj a dávám si pozor, abych ta slova artikuloval opatrně.

„ZBLÁZNIL SES, KURVA?“ Dívá se na mne s ublíženým výrazem, jaký dokážou předvést jen vaše rodina a bývalé přítelkyně, když se objeví na vaší svatbě.

„Kvůli čemu seš nasranej? Nejdeme do žádné pečotní jednotky; zkoušel jsem volat čísla, která jsi mi dal, ale nikdo neodpověděl. Pak Kevin navrhl, že zaručeně nebudeme muset jít k pečotě, pokud bychom se chtěli dobrovolně přihlásit do té studijní pozorovací věci.“

Snažím se pochopit, proč mám v páteři pocit, jako bych právě nachcal na elektrický ohradník. Pak mě to zasáhne, CCN, Cha Cha North, Command and Control North (Velení a řízení Sever). Šiva, ničitel světů! Chaos! No jo, teď už si vzpomínám.

Dostanete se na akci, kde manévrujete s jednotkami o velikosti roty; znamená to jít ven, podělat to, a bastardi mají dvě stě a víc cílů, na které mohou střílet. Jdou vám z cesty, pokud jich není dost nebo se vám nemohou dostat na kobytku. Z toho, co si pamatuji, jsou SOG průzkumníci s velkým „P“. Jde o proniknutí do hloubky bez dělostřelecké podpory, protože jste na jejich zadním dvorku. Neposkytují jim nic jiného, než leteckou podporu, samozřejmě jen pokud se k vám dostane včas. Měli byste víc štěstí, kdybyste chtěli získat pomoc v bermudském trojúhelníku. Mám pár přátel, kteří tam jsou. Jsou to dobří chlapi, spousta času v boji; pamatuji si něco o tom, jaké to je být dobrovolník. Hm, je to lepší, to malé varování mohou být případná zadní vrátka. Mám teď třetí pivo, takže se rozhoduji přestat Bernieho dusit.

„Jo, jasně, Kevin. Věděl jsem to, další irskej kámoš.“ Je naštvanej, že jsem na něj křičel, protože si myslí, že nám oběma udělal laskavost. Bernie nemůže vědět, do čeho jde. Takže se falešně usměju, dopíjím pivo, vytahuji další a chladím ho. Pak se opírám o zeď a upírám na něj svůj nejupřímnější pohled.

„Ježíši, omlouvám se Bernie, asi jsem stále pod vlivem poklesu tlaku při dlouhém letu. Skvělý! Sehnal jsi nám přidělení ke speciálním jednotkám. Ale co, k Mike Force jsem jít nechtěl. Stejně bych raději odkroutil turnus na nějakém pohodlném místě. Nejlépe v jednom z těch vzorových táborů. Víš, tam, kde jsou bunkry z nabíleného betonu, a na každém je nasprejovaný znak jednotky. Jo, je to pravděpodobně tam, kde že to bylo? Danang? Jo, je to perfektní místo. Jediné, co musíš dělat, je nechat přiletět kongresmany, reportéry a americké vojenské dobrovolnice a poskytnout jim důkladnou prohlídku tábora speciálních jednotek. Pravděpodobně má vlastní prádelnu se škrobením uniformou každý den. Kurva, možná budeme moci jezdit do Danangu a chodit každý večer do bordelu a Huntley a Brinkley se nás nebudou vyptávat, to je ono.“

Snaží se přesvědčit svého galského kámoše, kterému říká mozek, že už na něj očividně nejsem naštvaný, ale stále je nervózní ze záblesku paniky a hrůzy, který mě před třiceti vteřinami zachvátil. Ale přece jen se z toho probírá a vyklopí, co mu „starý dobrý Kevin“ řekl.

„Jo, možná. No, nevím. Kevin řekl, že podnikají bojové mise ze základen, kterým říkají výchozí místa, takže bych řekl, že budeme mít šanci dostat se někdy do pole. Nemůže to být tak zlý, protože Kevin řekl, že má čekací seznam chlapů, kteří tam chtějí jít.“

Jo, přemýšlím o starém dobrém Kevinovi. Najdu starého dobrého Kevina, a jakmile ho dostanu stranou, strčím mu do prdele starý dobrý tříštivý granát. Bernie je pořád šťastný jako blecha. Neměl bych mu říct, že v téhle podělané zemi není místo, na které by byl čekací seznam, pokud to není letiště a nesouvisí to s letem odtud?

Odpoutávám se od svých myšlenek a Bernie se mě ptá, jestli jsem někdy slyšel o CCN. No jasně, říkám si pro sebe, a pokud ti to řeknu, tak se posereš, ty blbej Irčane. Ale mám lepší nápad než tohle. Vrhám na něj svůj nejlepší „jednám s poručíkem“ pohled a říkám mu mírně: „Slyšel jsem o nich pár věcí; myslím, že u CCN nebo kde byl ten Hardyho brácha.“ Nevinně na něj hledím, když sklání hlavu na stranu, jak se snaží spojit si jméno s obličejem.

„Myslíš toho chlápka v Sedmé, co je celej zrasovanej zraněními a je napůl blázen?“ Je vidět, že myšlenky na zranění a šílenství v něm vybarvují špatné vzpomínky z Koreje.

„Jo, to je on, ale myslím, že byl tak zrasovanej na svém druhým tur-nusu v nějakým A Táboře, kdesi nahoře na severu. Nejsem si jistý, jestli byl v CCN, když se mu staly všechny ty nepříjemné věci.“ Jo, trp, ty blbej Irčane. Znal jsem Bachelora a on nebyl nahoře v CCN, ale byl v CCC (Command and Control Central). Nejenže ho sestřelili jako čelní husu v první den lovecké sezóny, ale taky bláznil jako březnovej zajíc, a jsem si jistý, že to nebylo jeho výchovou, i když pocházel z Arkansasu. A to se předpokládalo, že CCC byla klidnější operační oblast než CCN.

Možná Kevina O'Sráče najdu a unesu ho. Sním o tom, že ho vystrčím z vrtulníku v oranžové výsádkářské kombinéze někde hluboko v Laosu a namířenou zbraní ho donutím běhat kolem s kazeťákem, který bude hlasitě hrát soulovou hudbu. To přivede ty malé sráče k vražednému amoku. A nebude těžké ho najít nebo přehlédnout, protože tam osobně zapálím oheň z bambusu, aby přesně věděli, kde je. Pokud se někdy vrátí zpět, vsadím se, že už to nikdy žádnému skutečnému vojákovi nepodělá. Tohle byla další lekce v přežití. Normálně je to něčí jiný nápad, který vás vystaví nebezpečí. Pokud si chcete zachránit kůži, nikdy, ale nikdy se nebatve s Iry.

Ve chvíli, kdy dokončuji v hlavě scénář skvělého „prodeje Kevina kmenu kanibalů“, naši mírumilovnou chvilku úlevy náhle přerušuje hlasitý vstup asi osmi osvoboditelů utlačované absolventské třídy se zářícími tvářemi. Svítí ve svých bavlněných tropických uniformách a s barety nakřivo na hlavách jako vymodelovaní zelení hrdinové. Nejprve trochu váhají, zda nás mohou vyrušit, zřejmě proto, že jsme uprostřed rozhovoru, ale usmívám se na ně stejným úsměvem, který udržuje Irčana pod kontrolou.

Bernie s nimi mluví a vrací se. „Hele, tihle noví chlápci přímo z výcvikové skupiny chtějí jet dnes večer do města a ocenili by, kdybychom jim ukázali kam. Jsou fakt šťastní, že s námi pojedou nahoru do Dangu, a tak.“

Náš letoun přiletí ráno a do té doby máme být v přijímacích ubytovnách. Pro každého plnokrevného bojujícího Američana hodného svého žoldu je to otevřená pozvánka k nalezení nejbližší díry v plotě a vypadnutí do města. Koneckonců jsme tu v „Namu“ vykulení z vší té exotiky Dálného východu, o které jsme nikdy neslyšeli. Jsme od ní odděleni žalostnou drátěnou bariérou a jednotkou nebo dvěma vojenskými policisty. Co k čertu udělají, když tě chytnou? Pošlou tě do „Namu“?

Znovu a znovu přemítám nad tou novou možností, jednou poslední maličkostí, než tě nechají napochodovat do arény s těma velkýma kočkama, a zároveň bojuji se sklonem pracovat na svém plánu provést Kevinovi něco obzvláště ošklivého. Usuzuji, že představa být placen za skopičiny, a vyhlídka být vedle něčeho, co nevoní jako deodorant Aqua Velva, je lepší. Budeme si muset od těch nových chlapců hodně půjčit. Do háje, za měsíc bude polovina z nich mrtvá nebo postřelená, takže existuje slušná šance, že nebudeme muset nic vracet.

S Berniem vyrážíme ožralí do sprchy s jedním chlazeným ze zmenšující se zásoby piv v tašce. Stojím pod sprchou, promýšlím situaci a vymýšlím nějaký plán, jak se z toho dostat, aniž bych musel před všemi ostatními ukázat, že mám větší zájem na dýchání, než na pokračování mýtu o zelených baretech. Už mám všechna vyznamenání, která jsem chtěl. Ve skutečnosti jich můžu pár vrátit a předstírat, že jsem v nebezpečí, které mi vůbec nevádí.

Voda je horká a její tlak ze mne vyhání většinu úzkosti, takže když se vynořím, cítím se docela namyšlený a šťastný. Seru na to. Klidně si můžu nějakou zábavu užít. Saigon je jedno z těch měst, kde je neustále

pátek večer. Se všemi možnými představitelnými nemravnostmi, vzrušením, dobrým jídlem a výjimečným prostředím. Jsem na místě, které formovalo mou dospělost. To místo vám přiroste k srdci.

Oblékáme se do kompletních tropických uniforem se všemi těmi dobrými věcmi, jak říkáme, s různými nášivkami v ceně patnácti dolarů a blýskavými tretkami, a pak míříme po svahu dolů k díře v ostnatém drátě, která nám poskytne vstup do našich fantazií. Díra je nesprávně pojmenování. Je tam dobře prošlapaná cestička kolem řady bunkrů, kde vykonávají strážní službu týloví flákači. Trik je v tom, najít oblast, kterou nehlídají vojenští policisté, ale raději písáři a administrativní zelenáči, kteří si odpykávají svůj turnus za trest. Vojenští policisté jsou stejní na celém světě; domýšliví sráči, kteří, když dostanou píšťalku a pásku na ruku, mají pocit, že je jejich povinností vyjebat s každým, aby si dokázali, že mají navrch. Nenávídím vojenský policajty. Vždy jsem byl toho názoru, že bychom měli v boji proti vojenským policistům spojit síly s Vietkongem. Vsadím se, že mají ve své armádě stejnej typ hajzlů, co hlídají na silnicích. Za lepší svět - zabíjeme všechny vojenský policisty.

Procházíme rychle plotem a mávnutím zastavujeme jednu z křiklavě osvětlených tříkolek. Říkám řidiči, aby nás vzal do Mama Bic's. Všichni vědí, kde je Mama Bic's. V tomto bordelu – baru - útočisti, neoficiálním velitelství speciálních jednotek, se můžeme dostat ke zbytku toho, co může ulice Tu Do nabídnout. Jsme ve šlapacím taxíku nacpaní jako sardinky, takže jeho řidič zastaví dalšího, a po rychlé výměně dolarů do něj nastupují čtyři kluci. Říkám jim, aby měli ruce uvnitř, a aby si sundali velké hodinky Seiko, protože jim je pouliční zlodějíčci šlohnou dřív, než stačí mrknout. Kromě toho je vždycky můžeme použít k výměnnému obchodu, pokud noc začne být opravdu zajímavá.

Po asi dvaceti minutách zastavujeme u Mama Bic's. To místo pulsuje přílivem a odlivem vojáků a štětěk promíchaným podivnými stavebními dělníky, agenty CIA, válečnými korespondenty a pár nižšími úředníky z ambasád. Velká zvířata sem nechodí; mají své vlastní podniky vyšší třídy, které prodávají ty stejné věci jen se spořádanější fasádou. A navíc, kdo chce být v takovém davu? Být v takovém davu je ve skutečnosti dobrá pozvánka pro cyklistu s bombou. U Mama Bic's si s tím nemusíte dělat starosti. Zaplatila všem, kdo by mohli mít vůči ní zášť; bomby kazí obchod. Tohle místo je tedy neoficiálním místem setkávání vojáků speciálních jednotek v Saigonu, takže se můžu setkat s kámoši a zjistit

možnosti, jak se z toho nasazení na severu vykrotit, abych tam nebyl obětován na jakýsi podivný oltář jisté smrti.

Proplétáme se dovnitř a nalézáme místo dost velké na to, aby se tam usadila malá partička.

Je tam filipínská rocková skupina, která hraje svou vlastní verzi „Ploud Mally“. Ještě se ani neusadím prdelí na plastové židli, když přichází servírka a chce vědět, co si dáme. Doprovází ji osm nebo devět místních holek, které nás prosí, abychom jim koupili „čaj“. Už jsem řekl novým klukům, aby neplýtvali penězi na čaj, protože stojí jako šampaňské v kavárně v San Francisku a je to opravdu čaj. Pokud chtějí ti malí drahoušci pít, kupte jim pivo nebo whiskey, nebo jestli jste nóbl chlápек, napojte je koňakem v naději, že se opijou a budou v uvolněné náladě. Hoši, šetřete si peníze na důležitější věci, hlavně aby se mohl strejda Nick ožrat a uvolnit.

Je to jako starý domov. Během pár minut jsme bezpečně uhníždění ve svém boxu s davem plynoucím kolem nás jako moře uniforem a stejného počtu barevných vlnících se boků orientální ženskosti. Moji letargii nahradil koňak a cola vlašná tak akorát na moji náladu. S Berniem jsme ve středu pozornosti nováčků. Děním se s nimi o své obrovské znalosti pravidel chování národa, a jak se nenechat okrást náplavou žebráků a saigonských zlodějíčků. Bernie je mimo v nějaké říši snů těch, co přijeli, takže svět je perfektní.

Vychutnáváme si precizně vycizelovaný postup, jaký uplatňuje každá armáda od doby, kdy chlapi od Tibery překročili Alpy, až po staré dobré Chamurappiho bratrance, kteří bleskově frčeli ve svých válečných vozech po písčinych dunách, což byl tehdy uznávaný postup zasévání semene. Uctívej Bakcha! Potřebujeme zkvašené šťávy k otupení mysli a k završení večera něco jemného, abyste prokázali, že jste chlap. Do prdele, začínám být filozofický. Během deseti minut poloopilost a totální opilost; přicházejí známé tváře, zastavují se, a vyměňují si zdvořilostní pozdravy: „Co tady, kurva, děláte?“

Strávil jsem pár chvil se všemi starými přáteli probíráním obvyklého: Kdo to koupil? Jak? Co se děje ve vnitrozemí? Co je otevřené z hlediska projektů? Během hodiny mám o situaci ve vnitrozemí úplné informace. A co jsem neslyšel, to ví Bernie.

Porovnáváme si poznámky a já mu pořád ještě neřekl, v jakém budeme obrovském průseru, až dorazíme do Danangu. Ale co, neudělal to ze zlomyslnosti. Ale Kevin? Kevin je žhavý uhlík v mém srdci.

Když jim Bernie řekl, že jde k CCN, hřeje se v jejich neskrývaném obdivu. Díky bohu je tak stářej, že nepozná, že se s ním pohledy loučí. Noví kluci nasávají atmosféru a pár jich už proklouzlo nahoru, kde je holky zbavují nashromážděně vášně. Podle výrazů na jejich tvářích to nebyla zrovna zkušenost Pearl Buckové. Rychle se naučíte, že i nebe má drápy. Ve válečné zóně v tom není žádná romantika, jen čistá stará potřeba, aby se o tebe výměnou za dolary chladně a klinicky postarali. Brzy jsme zpět v jediné skutečné rodině, kterou máme, s námi rovnými. Jeden z našich hrdinů mylně předpokládal, že šukáním získal vlastnická práva, a my z něj musíme odtáhnout nějakých sto kilo svalů, když protestuje proti pozornosti, kterou jakýsi letec věnuje dívce, s níž si před chvílí užíval.

Objevuje se Mama Bic a začíná hulákat něco o tom, že jsem „číslo deset“, že „ve Vietnamu dlouho nebyly žádné problémy“, takže je to obvyklá litanie výčitek. Použití označení „číslo deset“ znamená kdekoliv ve Vietnamu úplné dno na stupnici chování nebo závažnosti problému. Je to skvělá zábava. Přivádíme letce k rozumu pár dobře umístěnými ranami do ledvin a několika tvrdými kopanci na solar plexus. Když lapá po dechu, Bernie mu pro jistotu dupne na ruce. Musíte Iry milovat; pokud má zlomené ruce, nemůže se tak dobře rvát. Padáme ze dveří na ulici. Zastavujeme se u francouzské restaurace a dáváme si luxusní jídlo s vínem a brandy. Pár kluků se u polévky složilo, takže přišli o skvělou kachnu se šafránovou rýží. Když odcházíme, jsme docela na mizině. Potácíme se vpřed a vzad jako obrovská zvířata, z nichž se polovina opakovaně hroučí smíchy, a občas zastavujeme na blití. Cestou jsme posbírali další kámoše ve zbrani, bratry v našem hýření. Když začínáme pracovat na logistice jak se dostat zpět na základnu, je tam s námi několik týpků od pravidelné pěchoty, čtyři nebo pět mariňáků a podivný chlápek od námořnictva. Právě když jsem vyčerpал všechny čerstvé nápady, které jsem měl v zásobě, dostavuje se zábava i transport v podobě tří džípů vojenské policie a jejich protějšků „bílých myšek“ („bílé myšky“ je naše přezdívka pro vietnamské vojenské policisty). Tři džípy a my všichni potřebujeme svézt. Jsme jako mušketýři; jeden za všechny, všichni za jednoho. Jsem si jistý, že tihle parťáci nám všem pomůžou dostat se zpět na základnu. Jsem si jistý. Tohle je perfektní.

Nadrotmistr, který tomuto výkvětu společnosti velí, vyskakuje, začíná se dožadovat propustek a dokladů, všem nám nadává kvůli ošuntělým uniformám a přitom blábolí výhružky jako: „Zabásnem vás a já vás do té basy přísámbůh odvezu.“ Ani neuvolní chodník a Bernie mu dává

krátký direkt do ksichtu a dělá mu z nosu tekutou růži. Ten zmrd padá jako tuna cihel a pak na nanosekundu zavládne šokované ticho, protože všichni ztuhnou.

Mariňákům trvá dalších pět vteřin, než zareagují. Valí se na vojenské policisty jako hejno piraní. Za pár vteřin je po všem a celá ta banda nablýskaných přileb je na zemi a vyřízená.

Mariňáky mnozí lidé považují za nejlepší útočnou sílu na světě. Máte pláž, kterou musíte obsadit, ostrov, který musíte srovnat se zemí, nějakého banánového diktátora, který potřebuje oloupat? Zavolejte mariňáky, od toho tu jsou. A přestože tu vždy byla jistá rivalita, přijali jsme je do našeho malého bratrstva a nepadlo mezi námi špatné slovo. Poslední, na co si vzpomínám, je, že nám laskavost oplatili tím, že při našem návratu na základnu před námi odstranili překážky. Kromě toho tohle byli armádní vojenští policisté, takže pro ně moc neznamenal.

Ale my teď měli problém, vlastně několik. Ale pokud použijeme trochu důvtipu, umíme z nich vyklouznout. Dokud nevypadneme, musíme ty četníky zajistit dřív, než na tuto konkrétní nerozvážnost narazí další jejich partáci. Takže se dáváme dohromady a odtahujeme je z dohledu. Po pár uvážlivých kopancích, abychom se ujistili, že máme dost času na únik, je poutáme v uličce k tlusté odpadní trubce a jejich zbraně házíme do nejbližšího kanálu. Do vozidel se nás naskládá co nejvíc a jedeme zadní ulicí k okraji rozlehlé základny, kterou jsme před mnoha hodinami opustili. Po cestě jsme v pokušení vyzkoušet sirény a majáky, ale zdravý rozum převáží. Plížíme se podél plotu vnějšího perimetru základny a snažíme se najít přesně tu stejnou díru v plotě, kterou jsme předtím prošli.

Po zdánlivě nekonečné době díru konečně nalézáme. Vlastně jsme na vchod narazili díky tomu, že jsme málem přejeli nadrotmistra v perfektní kondici, který omdlel, když se dostal do drátů. Říkám všem, aby vystoupili, zvedli toho ubohého parchanta z deváté divize a vydali se skrz dráty. Dochází mi, že jsme zřejmě vyburcovali vojenské policisty v celém Saigonu, takže s Berniem jdeme poslední. Bernie v záchvatu taktické geniality navrhuje, abychom jeden z džípů zapálili. Říká, že by nám to mělo dát manévrovací prostor; oni se nepřiblíží, dokud nezjistí, jestli to není přepad. Ve skutečnosti je pro to, abychom se vrátili, sbalili víc vojenských policistů, nechali jejich těla kolem džípů a naranžovali tak scénu. Tím si samozřejmě získává přízeň party „Uncle Sam's Misguided Children“ (posměšný výklad zkratky americké ná-

mořní pěchoty USMC – Pomýlené děti strýčka Sama; pozn. překl.). Daří se mi ho uklidnit, ale musím mu slíbit, že v budoucnosti uděláme vojenským policistům něco obzvláště ošklivého; myslím, že jsem taky souhlasil, že budeme dva z těch mariňáků adoptovat.

Kluk v bunkru je jakýsi úředník z Ohia. S Berniem se u něj zastavujeme jen dost dlouho na to, abychom mu řekli, ať drží klapačku. Žádný problém, všichni měli s vojenskými policisty špatnou zkušenost. Lingua franca. Všichni je nenávidí. Když přicházíme zpět do kasáren, téměř svítá, a my musíme stihnout časný let. Padáme na kavalce a než usnu v oparu alkoholu a kamarádství, myslím na to, že v té katastrofě, která na nás čeká v Danangu, Bernieho nechám.

* * *

Vedro je tíživé. Dokonce i se dvěma velkými vojenskými větráky nasměrovanými na mne je ze mne promočený sajrajt. Mám pocit jako by mi někdo zabalil hlavu do hliníkové fólie a pak do ní praštil kladivem. Upadám do jakéhosi polospánku. Nechci se probudit, protože to by můj stav jen zhoršilo. Není nic horšího než ze sebe potit koňak a rum a cokoliv dalšího, co jsem mohl v noci zkonzumovat. Polykám a v hrdle mám pocit, jako bych tam měl šmirglpapír, a cítím tam výraznou chuť něčeho, co by přetrpěla jen ještěrka.

Probírám se z mlhy a zjišťuji, kde jsem. Dívám se na hodinky a snažím se zaostřit pohled. Je pět hodin ráno; lehám si zpátky na polštář a začínám se protahovat. Bože, to bolí. Proč si to dělám? Pomalu se dostávám do režimu vstávání a přemýšlím o tom, jak skvělá by byla horká sprcha. Sedám si.

„Brrr.“ Postupně se nutím jít do sprchy a dávám si jednu dlouhou a horkou. Holím se, aniž bych si podřízl krk, a oblékám se do maskáčů do džungle. V osm přistaví autobusy, aby nás odvezly na letiště. Odtud poletíme do Nha Trangu, na starou dobrou operační základnu speciálních jednotek. Alespoň si budeme moct dát studené pivo, až tam dorazíme. Jdu dolů a tahám Bernieho z postele. Vypadá jako cosi, co přitáhl pes z alžírské uličky. Jdeme do jídelny a hltáme snídani a možná několik litrů horkého černého kafe. Tou dobou jsme nejsvěžejší vojáci ve Vietnamu.

Cestu autobusem na letiště přerušuje příjezd ještě jednoho idiota v mém životě. A to ve formě jistého nadrotmistra Bootha. Pochází

přímo z Apalačských hor, je mu asi pětadvacet let, a je blbej jak tágo. Vyjmenovává vše, co smíme a nesmíme a vede litanii nudných pravidel, čímž chce udělat na vojíny dojem, jak je důležitý. Jsem příliš utahaný na to, abych dělal problémy. S Berniem se tomu malému čurákovi jenom smějeme. Na tohle nemám čas, jsem příliš zaměstnaný váháním mezi přáním okamžitě zemřít a přáním vyzvracet tu hroznou slizkou lasičku, která mi vlezla do krku.

Náš let do Nha Trangu je jen krátký skok. Ještě před polednem jsme zase na zemi. Krátká jízda na předsunutou operační základnu speciálních jednotek a odpoledne pak trávíme přijímačem. Večer jdeme do Danangu. Musí dost spěchat, aby nás nechali zabít. S příchodem večera jsem polykal tolik aspirinu, že bych jím umrtvil tektonický zlom San Andreas.

Jsem v tranzitních kasárnách, která jsou za klubem pro poddůstojníky s velkým stojacím větrákem, jenž po místnosti rozhání horký vzduch. Nenávidím klimatizaci a dávám přednost přizpůsobení se horku. V dvou-lůžkovém pokoji jsem klimatizaci vypnul a vyvětral jsem ho násilným otevřením oken. Přichází Bernie a říká, že v 18:30 letíme do Danangu. Zbývají asi čtyři hodiny, než nás vezmou na letiště, takže se celou tu dobu kopeme do zadku. Dáváme si pár piv s chlápky, kteří přijeli z jednoho z odlehlých táborů ke komisi pro povýšení. Nebyl jsem ve Státech dlouho, ale zdá se mi, že válka nabrala na intenzitě a šílenství, které tu před mým odchodem nebyly. Slýcháme o nějakých jednotkách pěchoty, které odmítají bojovat. To není dobré. To se při problémech s drogami a všemi možnými porušováními disciplíny dalo samozřejmě čekat. Armáda může být výkonná, jen když se v ní plní rozkazy.

Pravidelné jednotky jsou plné odvedenců, a samozřejmě těch McNamarových 100 000. Tito odvedenci přišli v rámci programu, který snížil hranice několika požadavků, mimo jiné na inteligenci. Teď dostanou příležitost zemřít pro Boha a svou zem i ti ubozí a nepřítelští. Výsledkem jsou odvedenci, kteří jsou neschopní a v mnoha případech neochotní stát se vojáky. S klesající popularitou války přichází koncept, kdy jako voják můžete odmítnout splnit rozkaz. Promiňte chlapi, tohle je armáda Spojených států a této konkrétní fantazii se říká vzpoura. Pak je tu nový termín „fragging“, který se stal pro poddůstojníky a důstojníky v konvenčních jednotkách sloganem. Fragging znamená, že někdo, kdo s vámi nesouhlasí, hodí v tmavé noci do vašeho bunkru tříštivý granát.

Chtěl bych být v jednotce, kde by mi nějaký dobytek hlasitě vyhrožoval fraggingem. Počkal bych na nějakou temnou noc, až by tam všichni seděli zkouření, a poslal bych jim tam pár tříštivých granátů. Až by se kouř rozptýlil, rozkázal bych tomu, kdo by to přežil, aby vynesl těla ven. Pokud by ten přeživší jen mrkl, zabásal bych ho. Tu hru mohou hrát dva. Existují hloupí důstojníci, hloupá pravidla, hloupé operace a další spousta hloupých situací, které provázejí obtíže tohoto povolání. Tohle je armáda. Vaší prací jako poddůstojníka je splnit posláním a dostat své muže zpět pokud možno v jednom kuse. Nic tomuto úsilí neškodí víc než jeden výtržník, kterému to projde.

Všichni se bojí s problémem „fragging“ bojovat. Je moc špatné, že se ten problém vrátí, aby později tuto zemi strašil. McNamarrův program 100 000 zahrnuje samozřejmě převážně menšiny, takže v mužstvu budete mít ještě víc bizarních a neochotných lidí. Všichni se stávají citlivějšími k hlasu menšin. Nepovažují se za toho, komu říkají „bělouš“. Osobně jsem neměl s utlačováním kohokoliv nic společného. A podle historických záznamů byl přístup k rasám před mým příchodem na tuto blátivou kouli přesně tím, historií. Povolali mě; přišel jsem, abych sloužil, a dostal stejnou příležitost nechat si ustřelit prdel jako kdokoliv jiný. Přesně o tom je občanství. Nechápu ten rozruch kolem nerovností, tenhle problém ve Vietnamu neexistuje. Ale ten boj se nebojuje zde. Urovnáme to, až dokončíme práci, kterou tu musíme udělat.

Pokud někdo chce to všechno změnit odmítáním, dobrá, vykopněte toho sračce a zbavte ho občanství. Nechceš bojovat? Dobrá, běž si do nějaké zasrané díry ve třetím světě a žij si, ale nebudeš si užívat plodů mé práce. Sledoval jsem změny armády a země za posledních deset let až do bodu, kdy to vypadalo, že každý, kdo nadává a kňučí dost nahlas, donutí tu bezpátevní bandu ve Washingtonu, aby se z něj podělala. Lidé, kteří působí ve speciálních jednotkách, mají stejné ideály a životní postoje, jaké jsou v dobrovolnických jednotkách. Mají stejnou práci, čelí stejnému nebezpečí a musí se vyrovnat se stejnými sračkami. Samozřejmě, muži ze speciálních jednotek pravděpodobně nejsou dobrým barometrem sociální tolerance, protože většina z nich by srdečně souhlasila s tím, že kdokoliv, kdo není ve speciálních jednotkách, je sraab.

S Berniem trávíme odpoledne shromažďováním informací o CCN. Není to nijak růžové. Ale je to dobrovolné. To není moc podstatné; dostali jsme rozkazy jít a půjdeme. Nikdy jsem neviděl nic, co by bylo tak zlé, jak se o tom běžně mluvilo. Kromě toho jsem byl vždy dobro-

volník a tohle jsou speciální jednotky - trojnásobní dobrovolníci. Jak špatné by to mohlo být?

Brzy zjišťuji, že bych měl někdy naslouchat většině. Trávíme čas v Nha Trangu v přijímači, a když končí den, začínám se v podstatě zase cítit jako člověk. Operační základna speciálních jednotek je pohodlná jako domov a kypí aktivitou. Toto je nervové centrum operací speciálních jednotek v zemi, takže v určité chvíli vidíte, že jím všichni procházejí. Byli jsme tu jen tvářemi v davu, jen skupinou vojáků, kterou přesouvali k nasazení v terénu. Vždy jsem to místo nenáviděl, protože bylo příliš podobné základnám doma. Je tam spousta prdolu zaujatých vlastní důležitostí s příručkami přitisknutými k hrudi. Netrpělivě čekám, až se dostaneme tam, kam máme namířeno. Existuje staré pořekadlo, že čím dále jsi od vlajkových stožárů, tím méně je tam byrokratických zbabělců.

Pravdou je, že kdykoliv se armáda dostane někam, kde může postavit trvalé budovy nebo vztyčit stany, spěchá, aby tam bylo všechno úhledné a zastřížené. Je to v souladu s organizovaným způsobem myšlení vojáků. Vše musí být v řadě a oblečené ve správném úboru. To samozřejmě přitahuje nejhorší druh lidí, jako vojenské policisty a štábní flákače, vycházející hvězdy týlu, a nejhorší ze všeho ty mravokárce, kteří mají pocit, že jejich povinností je zavést mezi těmi pod sebou disciplínu. Díky bohu za Vietkong, který občas vyleze, odpálí tam pár 122 mm dávek reality a několik jich zabije. Pokud by tam nebyl, bylo by tohle místo plné týlových flákačů. Je tak víc důvodů k tomu, jít na nějakou vzdálenou základnu a bavit se v noci na kavalci střílením krys pistolí ráže 0,22 palce s tlumičem. Těch výše zmíněných buzerantů tam moc není, protože je to moc nebezpečné.

Kapitola 2

KLÍČE KE KRÁLOVSTVÍ

Probudil jsem se v zemi Filištínských. Jsem na palubě C-130 a s třinácti nováčky letím na leteckou základnu Danang; proboha, co může být větší smůla? Když začínáme sestupovat na leteckou základnu Danang, dívám se po Berniem. Spí v zadní části letounu s hlavou opřenou o paletu. S čůrkem slin vytékajícím mu z levého koutku úst vypadá zlomyslně jako skřet. Okouzlující. Pravděpodobně se mu zdá o nějakém pečeném jídle a pintě Guinnessu.

Když začínáme přistup na přistání, dostáváme se ve výšce asi tři set metrů do teplotní turbulence. Bernie se probouzí a také nováčci se začínají vrtět. Není nad to zdřímnout si na palubě C-130, abyste se občerstvili. Přivítejte řešení nespavosti výhodně poskytnuté letectvem Spojených států za nejnižší cenu.

Drnc, drnc a hukot motorů dosahuje vrcholu, když osádka tohoto drahého vzdušného nákladáku zařazuje zpětný tah, aby nás zpomalila. Letoun pojíždí k rampě. Mechanik osádky spouští za pískání hydrauliky na pozadí zadní rampu a atmosféru v kabině nahrazuje závan horkého vlhkého vzduchu. Se smrdutým vzduchem je smíšený pach emisí ze spalovaného leteckého paliva. Jo, tohle je správné. Teplý uklidňující pach.

Letoun se nikdy úplně neodstaví. Po dotankování nabere další pasažéry a pak zamíří na sever do Quang Tri. Bereme si výstroj a řadíme se k zadnímu výstupu z letounu. Když kráčíme do závětrí nejbližšího boxu chránícího před střepinami granátů, do zad nás tlačí výfukové plyny z motorů a proud vzduchu od vrtulí.

Zvuk motorů běžících na volnoběh doplnil hluk motoru nákladáku, který se vynořil za rohem rampy a zastavil vedle nás. Nákladák je nalakován na černo, nad řidičovou kabinou není plachta a vzadu jsou dva Američané a asi dvanáct nejzlověstnější vyhlížejících čínských Nungů,

jaké jsem kdy viděl. Jsou po zuby ozbrojeni puškami CAR-15 se spoustou střeliva, granáty a minami claymore a místo uniforem mají na sobě jakési neoznačené maskáče. Také vypadají, že pouhé množství výstroje, kterou nesou, je vážně vysiluje. Po zuby ozbrojení není úplný popis této skupiny. Mají na sobě velice podivně vyhlížející bojové postroje. Hlavně jsem si všiml toho, že šest závěsů na plní láhve nahradila pouzdra na střelivo. Vypadá to, že v každém je zastrčeno šest nebo víc zásobníků. Ti dva Američané seskakují dolů a jeden z nich odchází do letové kanceláře. Druhý nařizuje Nungům, aby si vzali výstroj, a vede je do letounu, ze kterého jsme právě vystoupili.

Američan, který šel do baráku, se vrací, a když se blíží, prohlíží si nás, jako bychom byli čerstvé steaky v řeznictví, směje se pro sebe a říká: „Vítejte v Chi Chi North. Pokud budete mít štěstí, stane se vám na cestě do tábora ošklivá nehoda a zdravotníci vás budou evakuovat ještě dřív, než se dostanete k průzkumné rotě.“ Pak vchází po zadní rampě do letounu. Rampa C-130 se zvedá, motory se rozbíhají do vyšších otáček a letoun roluje na pojezdovou dráhu. Hluk utichá a já se otáčím, abych se blíž podíval na náš odvoz. Nákladák je tak omšelý, že vypadá, jako by ho někdo vytáhl z vrakoviště.

Náš řidič má na sobě stejný typ uniformy, ale na hlavě mu sedí něco, co vypadá jako přilba na vodní pólo. Je jasně červená a vpředu má bíle namalované číslo 666. Je mu mezi třiceti a čtyřiceti lety a vypadá stejně bizarně jako tým, který právě odjel. Křivě se na nás podívá a pak zařehťá zpoza největšího kňoura, jakého jsem v poslední době viděl.

„Čekáte na zasranou pozvánku?“ zavrčí, „hodte si výstroj na palubu. Dokud se nedostaneme do tábora, jsem váš řádně přidělený oficiální vítač, řidič a ochránce vašich ubohých prdelí.“ S těmito posledními slovy vytahuje samopal Thompson s bubnovým zásobníkem a pro zdůraznění svých slov s ním mává ve vzduchu. Zelenáči spěšně nakládají výstroj a já je následuji. Nováčci se usazují vzadu, zatímco já vylézám do kabiny. Všichni jsou připraveni vyrazit kromě Bernieho, který stojí vedle řidičovy strany nákladáku. Řidič si ho prohlíží jako nevlastní matka. Evidentně se snaží spojit si jeho kulatou irskou tvář s něčím ve vzdálené minulosti. Musel si vzpomenout, protože si povzdechl a pak přimhouřil oči.

„Nebyl jsi někdy v jedenácté výsadkové? Nebo v pěti sté druhé? Tvůj nejapnej irskej ksicht mi připadá povědomej.“ Bernie se na něj podívá, hodí si vak nahoru na nákladák a začne se škrábat do kabiny.

„Běž do prdele, Stevie. Vždycky jsi byl tlučhuba, ale promiň, seš míň než hovno. Jestli jsi součástí této jednotky, musel jsem upadnout v nemilost.“ Oba se teď kření. Bernie si sedá do kabiny a mne zmáčkne mezi sebe.

Ach, skvělé, dostal jsem se do poeticko-tragické party. Už jen pouhý pobyt s Irem v bojové zóně je patentované řešení na děláním si starostí s dlouhým a klidným životem. Snažím se vzpomenout si, jestli měl na uniformě irské jméno. Na tom nezáleží, protože to jméno zní jako nakažené irštinou, a to úplně stačí. Když se nákladák proplétá ulicemi Danangu, zjišťuji, že Bernie a Stevie byli podle všeho spolu v Koreji. Také se dovídám, že náš doprovod je nositelem Záslužného kříže z této poslední velké policejní akce.

Ale jsou tu další dobré zprávy o Steviem. Podle všeho má v hlavě ocelovou destičku kvůli zraněním, která v té poslední válce utrpěl. Výsledkem jsou napsané lékařské zprávy ze všech uznávaných zdravotnických zařízení spojených s armádou, že už nikdy, nikdy nebude moci pít alkohol. To je skutečnost, kterou se starý dobrý rotmistr rozhodl nejen ignorovat, ale navzdory rozumu se s ní chlubit. Jsem rychle vtažen do teplého objetí veteránů; náš doprovod laskavě vytáhl nějaká piva a láhev whisky Bushmills, aby byla naše cesta méně únavná. Nováčkům nezbyvá nic jiného, než zírat do krajiny.

Všímám si, že existují dvě pravidla rotmistra dobrého řízení. Jsou to: jed' tak rychle, jak to jde, a pokud se ti objeví něco v cestě, zatrub na klakson. „Klakson“ je nějaká hurikánem poháněná vzduchová houkačka ukrytá pod kapotou. Když se krajina s rýžovými políčky vpravo trochu víc otevře, prokládá zvuk klaksonu vypálením pár krátkých dávek z Thompsona do vzduchu nebo do rýžových políček. Má z toho velké potěšení. Po chvíli nechává troubit na klakson Bernieho, což, jak se zdá, dává Berniemu pocit přítomnosti na vesnické slavnosti. A já? Jen ucucávám pivo. Od žitné se držím stranou. Je příliš brzy na takový druh utrpení. Přemítám nad rozumností takového jednání za denního světla. Víím, jaké to je v pustinách a v A Táborech. Takové rošťačké chování je tam běžné, ale tohle je velké město. Podobná hloupost vám může projít v zemi nikoho, ale ne tady.

Necítí vinu ani obavy. Zdá se, že to dělá beztrestně; musí tedy vědět něco, co já nevím. Kromě toho je to příliš závažný problém, než abych si s tím dělal v horkém slunci starosti. Mrknu na korbu nákladáku, kde jsou nováčci; tohle chování je evidentně ohromuje. Dejte jim pár týdnů.